Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central), judecător Țurcanu Radu

Dosarul nr. 2a-2190/24
(2-24030979-02-2a-29052024)

D E C I Z I E

3 decembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Mazur Svetlana în interesul Godoroja Tatianei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Godoroja Tatiana împotriva lui Dubineac Grigori cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 22 aprilie 2024, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Godoroja Tatiana împotriva lui Dubineac Grigori cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

1. La 19 martie 2024 Godoroja Tatiana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Dubineac Grigori cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a invocat că la ***** a încheiat căsătoria cu pîrîtul Dubineac Grigori, căsătoria fiind înregistrată de către Serviciul Stare Civila *****, sub nr.*****, iar la*****s-a născut copilul minor *****
3. A menționat că viața în comun cu soțul a eșuat, deseori nu găsesc soluții comune, se ceartă de la nimicuri, iar starea permanentă de stres influențează negativ asupra sănătății sale și asupra educației copilului, fapt pentru care păstrarea familiei este imposibilă.
4. A invocat că relațiile lor s-au destrămat și familia există doar formal, întrucât de mai bine de ceva timp nu duc gospodărie comună, deși a luat toate măsurile pentru păstrarea familiei, însă eforturile sale nu s-au încununat cu succes.

5. A precizat că domiciliul copilului dorește să fie stabilit cu ea, iar din contul pîrîtului să fie încasată pensia de întreținere pentru copil, deoarece pârâtul nu contribuie cu nimic la educația și întreținerea fiului lor comun.
6. În temeiul celor expuse, Godoroja Tatiana a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate cu Dubineac Grigori, înregistrată la *****, stabilirea domiciliului copilului minor *****, născut la*****cu ea, precum și încasarea din contul pîrîtului Dubineac Grigori în folosul ei a pensiei de întreținere a copilului minor *****, născut la *****, într-o sumă bănească fixă în mărime de 3000 lei lunar, începând cu data adresării in instanța și pînă la majoratul copilului.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central) din 22 aprilie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Godoroja Tatiana împotriva lui Dubineac Grigori privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, s-a desfăcut căsătoria încheiată între Godoroja Tatiana și Dubineac Grigori, eveniment înregistrat de OSC *****, mun. Chișinău, trecut în registrul actelor de stare civilă cu nr.***** din *****, certificat de căsătorie nr. *****, s-a stabilit domiciliul copilului minor, *****, născut la *****, cu mama Godoroja Tatiana, s-a încasat de la Dubineac Grigori în beneficiul Godoroja Tatianei pensia pentru întreținerea copilului minor, ***** în sumă bănească fixă de 2500 (două mii cinci sute) lei, începând cu 19 martie 2024 și până la atingerea majoratului de către copil.
8. La fel, s-a încasat din contul pârâtului Dubineac Grigori în beneficiul Godoroja Tatianei taxa de stat în mărime de 500 lei pentru desfacerea căsătoriei și 200 lei pentru stabilirea domiciliul copilului minor, iar în total suma de 700 (șapte sute) lei, precum și în mod solidar de la Godoroja Tatiana și Dubineac Grigori taxa de stat pentru eliberarea certificatului de divorț în cuantum de 1000%, adică suma de 200 (două sute) lei, anume câte 100 (o sută) lei de la fiecare.
9. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată.
10. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că căsătoria nu mai poate fi păstrată, ea există doar formal, acordarea termenului de împăcare nu ar fi dat efectul scontat, deoarece în ședința de judecată părțile au susținut solicitarea privind desfacerea căsătoriei.
11. Cu privire la pretenția privind stabilirea domiciliului copilului minor, instanța a reținut că ambii soți au fost de acord ca după desfacerea căsătoriei copilul lor minor, *****, să rămînă cu mama la domiciliul ei.
12. Referitor la cerința privind încasarea de la Dubineac Grigori a pensiei alimentare în cuantum de 3000 lei instnța a apreciat-o ca fiind una exagerată, reieșind și din faptul că potrivit informației de a Biroul Național de Statistică, miniumul de existență pentru asemenea categorie de vârstă, constituie aproximativ suma 2666 lei, iar pârâtul nu are venituri regulate, motiv pentru care instanța a conchis că suma de 2500 lei în calitate de pensie alimentară este una reală, care urmează a fi încasată de la pîrît în beneficiul reclamantei în calitate de pensie alimentară pentru fiul lor minor ***** și pînă la atingerea majoratului de către acesta.
13. În același timp, instanța a reținut că reclamanta și avocata sa nu au putut demonstra în instanța că pîrîtul ar avea și alte venituri neregulate în cuantum de 30000-50000 lei, iar

instanța la adoptarea unei hotărâri nu se poate baza pe presupuneri, neavând probe pertinente și concludente în acest sens.

Solicitarea apelantului:

14. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, avocatul Mazur Svetlana în interesul Godoroja Tatianei, a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii cuantumului solicitat a pensiei pentru întreținerea copilului minor, cu admiterea integrală a pretenției respective.

Argumentele părților:

15. În motivarea apelului, avocatul Mazur Svetlana în interesul Godoroja Tatianei, a reiterat argumentele de fapt și de drept invocate în acțiunea depusă, indicând suplimentar că pîrîtul nu contribuie financiar la întreținerea copilului, la cerințele apelantei pentru acordarea mijloacelor financiare ultimul se eschivează pînă în prezent. Toate necesitățile ce țin de creșterea și întreținerea zilnică sunt suportate financiar de către apelantă, care este nevoită să apeleze la ajutor financiar cu împrumut la rude, prieteni.
16. În ședința judiciară în instanța de apel, apelanta Godoroja Tatiana și avocatul Mazur Svetlana, în interesul apelantei, a susținut apelul și a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.
17. În ședința judiciară în instanța de apel, intimatul Dubineac Grigori, legal citat despre locul, data și ora acesteia nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea apelului în lipsa lui. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.
18. Intervenientul accesoriu, autoritatea tutelară, în ședința judiciară, fiind legal citată despre locul, data și ora acesteia, nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea apelului în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa reprezentantului autorității tutelare Pretura sectorului *****.

Aprecierea instanței de apel:

19. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
20. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea*

atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.

21. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*
22. În conformitate cu prevederile *art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă ”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale”.*
23. Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă *”instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului”,* iar în temeiul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă *”circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante”.*
24. Conform art. 130 Cod de procedură civilă *,,instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu- se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei”.*
25. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
26. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându- se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanției inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
27. Totodată, ținând cont că obiect al prezentului apel, așa cum rezultă din instrumentul de atac, reprezintă dezacordul apelantei cu hotărârea primei instanțe în partea cuantumului pensiei alimentare respinse de instanță, Colegiul judiciar se va expune doar la aceste aspecte.
28. Așadar, probatoriul administrat în speță atestă că la ***** între Godoroja Tatiana și Dubineac Grigori a fost încheiată căsătoria, trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr.*****.
29. Totodată, Godoroja Tatiana și Dubineac Grigori sunt părinții copilului minor *****, născut la *****.
30. De asemenea, din materialele cauzei nu urmează angajarea oficială în cîmpul muncii a pârâtului/intimat Dubineac Grigori.
31. Invocând, imposibilitatea menținerii familiei și obligația soțului de ași întreține fiul, Godoroja Tatiana a înaintat prezenta acțiune.
32. Conform art. 58 alin. (1) Codul familiei *,,părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat”.*

33. Tot aceste dispoziții se conțin și în art. 18 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, care prevede că *„ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rînd de interesele acestuia”.*
34. În condiţiile art. 74 din Codul familiei *„părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale”.*
35. Conform art. 75 alin. (1) și (2) Codul familiei ”*pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante”.*
36. În conformitate cu prevederile art. 76 din Codul familiei *”în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului”.*
37. Prin prisma normelor pre-citate, Colegiul judiciar consideră că soluția fondului este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a materialelor dosarului, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat.
38. La acest capitol, Colegiul precizează că prima instanță corect a conchis necesitatea încasării pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă reieșind din informația Biroului Naţional de Statistică, din necesitatea asigurării unei întrețineri corespunzătoare și faptul că ambii părinți sunt obligați să contribuie la suportarea cheltuielile pentru întreţinerea copilului minor, or din matertialele cauzei lipsesc date despre locul de muncă a pîrîtului/intimatului, despre salariul şi/sau alte venituri ale ultimului, precum și apelanta/reclamanta nu a probat necesitatea încasării pensiei în cuantumul solicitat.
39. La caz, este de menționat că normele de drept național și internațional stabilesc că, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând

responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

40. Colegiul civil subliniază că, într-adevăr, întreținerea minorului de către părinții săi are un obiect complex, presupunând acoperirea tuturor cheltuielilor pe care le implică realizarea dreptului copilului de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală sau socială. Corelativ acestui drept al copilului, părinților, le revine responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților, cele mai bune condiții de viață necesare creșterii și dezvoltării copiilor. În consecință, obligația de întreținere a copilului minor de către părinți are ca finalitate asigurarea mijloacelor materiale necesare acoperirii cheltuielilor legate de hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijirea sănătății, satisfacerea nevoilor social culturale ale copilului, precum și a oricăror alte cheltuieli pe care le reclamă creșterea, educația, învățătura și pregătirea profesională a acestuia.
41. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, în orice caz, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.
42. În acest sens, conform art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.
43. Art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statuează că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului.
44. Totodată, Colegiul civil indică că, în general, întinderea întreținerii copilului minor se stabilește în funcție de starea de nevoie a acestuia, în raport cu posibilitățile de plată ale părintelui care datorează întreținerea, analizate în funcție de câștigul acestuia din muncă și alte venituri.
45. De altfel, Colegiul pune în evidență și faptul că suma pensiei de întreţinere a copilului minor trebuie să fie reală şi necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte, iar în cazul dat pensia de întreţinere pentru copilul minor în sumă 2500,00 lei lunar, corespunde în mod real nevoilor minorului şi necesităţilor de întreţinere la această vârstă, or, după cum urmează din informația eliberată de Biroul Național de Statistică, minimul de existență pe orașe mari a copiilor cuprinși cu vârsta între 1-6 ani, în anul 2024, a constituit în medie suma de 2731,20 lei.
46. Respectiv, în accepțiunea instanței de apel realizarea unui drept nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceia ce privește respectarea sarcinii probațiunii, or apelanta prin prisma raționamentului instituit la art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, urma să demonstreze că suportă cheltuieli de întreținere a copiilor minori în mărime de 3000,00 lei lunar, iar la caz apelanta Godoroja Tatiana nu a realizat pe deplin această sarcină legală.
47. Astfel, Colegiul civil concluzionează că, în măsura în care, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanței nu a fost prezentată nici o probă ce ar permite

evaluarea criteriilor care trebuie să fie luate în considerație la examinarea cererii privind încasarea pensiei de întreținere, în special celor ce țin de starea materială şi familială a părţilor, simpla invocare de către reclamantă/apelantă a circumstațelor din care urmează că pensia de întreținere urmează a fi încasată în sumă de 3000,00 lei pentru copil, nu poate servi drept temei de a admite integral pretenția respectivă, or, după cum a fost menționat supra, la încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, ca circumstanţă stabilită, se ia informaţia prezentată de Biroul Naţional de Statistică despre valoarea minimului de existenţă pentru un copil.

48. În acest sens, Colegiul civil menționează că instanța trebuie să investigheze în mod obiectiv situația materială, familială, alte circumstanțe importatnte și, în acest scop, trebuie să dispună de acte pentru identificarea tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei, numărului copiilor şi persoanelor aflate la întreţinere, etc., circumstanțe ce nu se atestă la caz.
49. În același timp, Colegiul indică că, punerea în sarcina apelantei/reclamantei a probațiunii circumstanțelor invocate în acțiune nu este o limitare a drepturilor acesteia, mai mult că ultima nu a solicitat concursul instanței în ceea ce privește prezentarea și reclamarea probelor.
50. În această ordine de idei, Colegiul civil menționează că instanța de fond întemeiat a stabilit cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor, ce urmează a fi încasat în beneficiul apelantei, or în situația în care circumstanțele vor suferi modificare, ultima nu este privată de dreptul de a depune o cerere în sensul art. 110 Codul familiei.
51. Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă nu sunt de natură să răstoarne soluția criticată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menţine hotărârea primei instanţe.
52. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Mazur Svetlana în interesul Godoroja Tatianei.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 22 aprilie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Godoroja Tatiana împotriva lui Dubineac Grigori cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval